گزارش ۲

حسن موسایی

رشد قاچاق در سایه نظام ارزی چندنرخی!

نظام ارزی چندنرخی بستر ایجاد مشکلات حاد از جمله قاچاق در اقتصاد کشور بوده و حرکت به سمت تک‌نرخی‌کردن ارز یک الزام است

نظام ارزی چندنرخی در ایران چالش‌های مهمی را به همراه دارد که مانع رشد اقتصادی، مخدوش‌شدن مکانیسم‌های قیمت‌گذاری و تهدید امنیت غذایی می‌شود. این نظام ارزی با وجود مفاسد بالا و ایجاد امضاهای طلایی با اولویت‌دادن به تخصیص منابع به واردات بی‌رویه به دنبال ارز ترجیحی ارزان‌قیمت اعطایی به واردکنندگان به جای تولید داخلی، محیطی را ایجاد کرده است که در آن قاچاق نیز رونق می‌گیرد و تولید داخل تضعیف می‌شود، بنابراین با توجه به این مشکلات باید به سمت ارز تک‌نرخی حرکت کنیم.

نظام ارزی چندنرخی در زمان شوک‌های ارزی می‌تواند نقشی حمایتی داشته باشد اما همه نظام‌های ارزی برای کمتر از چند ماه باید باشند و در صورت تداوم برای بیش از یک سال، هدف خود را از دست خواهند داد و به یک مشکل اساسی برای حکمرانی اقتصادی کشورها تبدیل می‌شوند. داستان دو نرخ ارز ترجیحی در اقتصاد ایران یعنی نرخ ارز ۲۸هزارو ۵۰۰تومان برای واردات کالاهای اساسی و همچنین ارز نیمایی برای واردات دیگر کالاها از جمله این نظامات ارزی چندنرخی است که در حال حاضر به پاشنه آشیل حکمرانی اقتصادی کشور تبدیل شده است. وجود نرخ‌های مختلف ارز به انحرافات شدید در پویایی بازار منجر خواهد شد و بر همه چیز از نرخ تورم تا در دسترس‌بودن کالا تأثیر می‌گذارد.

نرخ‌های ترجیحی اغلب پایین‌تر از نرخ‌های بازار آزاد هستند که انگیزه‌ای برای افراد و کسب‌وکارها ایجاد می‌کند تا از این اختلافات برای کسب سود بهره‌برداری کنند. این دوگانگی به یکسری چالش‌های اقتصادی منجر می‌شود.

۱- مکانیسم قیمت‌گذاری تحریف‌شده: قیمت کالاها و خدمات ارزش واقعی بازار آنها را منعکس نمی‌کند و به ناکارآمدی منجر می‌شود.

۲- تخصیص نادرست منابع: منابع ارزی به جای حمایت از تولید داخلی به سمت واردات هدایت می‌شود.

۳- افزایش قاچاق: نابرابری بین نرخ رسمی و بازار، فعالیت‌های قاچاق را تشویق می‌کند.

■ پیامدهای اقتصادی یک سیستم ارزی چندنرخی

۱- تحریف بازار و پویایی بازار آزاد: وجود چند نرخ ارز به این معنی است که بازار آزاد نمی‌تواند به طور مؤثر ارزش واقعی ارز را تعیین کند. وقتی دولت به طور مصنوعی نرخ ارز را برای برخی کالاها پایین می‌آورد، احساس امنیت کاذبی در مورد قیمت‌گذاری ایجاد می‌کند، در نتیجه مصرف‌کنندگان ممکن است کالاها را با قیمت‌هایی خریداری کنند که به طور دقیق هزینه واقعی آنها را منعکس نمی‌کند.

همچنین به غیر از انحراف در نظام ارزی کشور با ایجاد چند نرخ ارز ترجیحی، از آنجا که دولت به یارانه دادن به کالاهای اساسی از طریق کاهش نرخ ارز ادامه می‌دهد، هزینه‌های واقعی در سایر بخش‌های اقتصاد ظاهر و به افزایش تورم منجر می‌شود. از طرف دیگر شاهد الگوهای واردات ناکارآمد کالاها نیز خواهیم بود، به خصوص در بازار ارز نیمایی شاهد این اتفاق خواهیم بود که سود ارزی صرف واردات کالاها و اختلاف قیمت بازار آزاد با ارز ترجیحی در بازار نیما این موضوع را تشدید خواهد کرد و شاهد تشدید تقاضای واردات از طرف واردکنندگان نیز خواهیم بود. همچنین مصرف‌کنندگان ممکن است از کالاهای یارانه‌ای بیش از حد استفاده کنند.

۲- لزوم تخصیص هدفمند منابع در شرایط تحریمی: یکی از مهم‌ترین تأثیرات یک سیستم ارزی چندنرخی، تأثیر آن بر تخصیص منابع است. دولت با ارائه ارز با نرخ کمتر برای واردات کالاهای اساسی، ناخواسته مانع توسعه صنعتی می‌شود. نظام ارز چندنرخی موجب بی‌توجهی به تولید داخلی نیز خواهد شد و با تشدید واردات ارزان‌تر کالاها به بازار، تولیدکنندگان داخلی برای رقابت با مشکل مواجه می‌شوند. این امر به کاهش توانمندی‌های تولید داخلی منجر می‌شود. همچنین دیگر آفت ارز چندنرخی مسئله مربوط به وابستگی به واردات است. با تخصیص منابع به واردات کالاهای اساسی به جای تقویت تولیدات داخلی، ایران به طور فزاینده‌ای به محصولات خارجی متکی می‌شود و حاکمیت اقتصادی خود را به خطر می‌اندازد.

۳- تهدیدات امنیت غذایی: امنیت غذایی یک مسئله مبرم در ایران است که با سیستم ارزی فعلی تشدید شده است. از آنجا که منابع ارزی عمدتاً برای واردات کالاهای اساسی تخصیص می‌یابد، چندین پیامد منفی نیز به وجود می‌آید. با تخصیص ارز ارزان‌قیمت جهت واردات، کشاورزان داخلی در رقابت با کالاهای وارداتی با چالش هایی روبه‌رو هستند که به کاهش تولیدات کشاورزی و افزایش آسیب‌پذیری در برابر کمبود مواد غذایی منجر می‌شود. همچنین سرکوب قیمت خرید تضمینی گندم نیز شاهد دیگر ماجراست که در سال جدید با قیمت ۲۰هزارو ۵۰۰تومانی خرید تضمینی گندم، واردات بسیار بالایی برای گندم با نرخ ارز ترجیحی خواهیم داشت، چون این قیمت برای کشاورز بسیار بد است، به دلیل نبود همیشگی نظام ارز چندنرخی و ارز ترجیحی برای واردات، با کاهش تولید داخلی، علاوه بر کاهش رشد اقتصادی کشور، در بلندمدت نیز قیمت اقلام غذایی تولید داخل افزایش شدیدی می‌یابد و دسترسی مصرف‌کنندگان عادی کمتر می‌شود و از همه مهم‌تر وابستگی به خارج است که گریبان کشور را در بلندمدت و تشدید واردات و تضعیف تولید داخل خواهد گرفت.

■ جایگزین‌های سیاست‌های ارزی فعلی

با توجه به اثرات مخرب نظام ارزی چندنرخی، باید رویکردهای جایگزین در نظر گرفته شود. ایران می‌تواند به جای ادامه سیاست‌های ناکارآمد با هدف کنترل قیمت‌ها از طریق ارز یارانه‌ای، رویکرد بازارمحورتری اتخاذ کند که شامل موارد زیر است:

۱- تهیه سبد کالاهای اساسی مبتنی بر کالابرگ و نیاز هر خانوار: به جای دستکاری نرخ ارز برای یارانه‌دادن به واردات خاص آن هم در ابتدای زنجیره، دولت می‌تواند اطمینان حاصل کند که شهروندان به سبدی از کالاهای ضروری با قیمت‌های ثابت دسترسی دارند.

اولین اقدام حاشیه‌ای در کنار تک‌نرخی کردن ارز بحث حمایت مستقیم از جمعیت‌های آسیب‌پذیر است. کمک‌های مالی هدفمند می‌تواند به خانواده‌های کم‌درآمد ارائه شود تا به آنها کمک شود بتوانند مایحتاج اولیه خود را بدون تحریف قیمت‌های بازار تأمین کنند.

۲- اجازه‌دادن به پویایی بازار آزاد و تمرکز بر میزان ارز تک‌نرخی‌شده: بانک مرکزی باید از دخالت مستقیم در تعیین نرخ ارز در سه کانال مختلف عقب‌نشینی کند و به بازار آزاد اجازه دهد ارزش ارز را تعیین کند ولی به جای تثبیت قیمت و ایجاد نظام ارز چندگانه، با تک‌نرخی کردن ارز، همه برنامه و توجه بازارساز یا بانک مرکزی مبتنی بر تغییرات نرخ ارز بازار آزاد با دخالت هوشمند در سطح قیمت بازار آزاد خواهد بود.

وجود نظام ارزی چندنرخی در ایران چالش‌های مهمی به همراه دارد که مانع رشد اقتصادی، مخدوش‌شدن مکانیسم‌های قیمت‌گذاری و تهدید امنیت غذایی می‌شود. این نظام ارزی با وجود مفاسد بالا و ایجاد امضاهای طلایی با اولویت‌دادن به تخصیص منابع به واردات بی‌رویه به دنبال ارز ترجیحی ارزان‌قیمت اعطایی به واردکنندگان به جای تولید داخلی، محیطی را ایجاد کرده است که در آن قاچاق نیز رونق می‌گیرد و تولید داخل تضعیف می‌شود، بنابراین با توجه به این مشکلات باید به سمت ارز تک‌نرخی حرکت کنیم.

گزارش یک

وحید عظیم‌نیا

۸۱میلیون ایرانی در سال گذشته یارانه گرفتند

یارانه‌ای که هنوز هدفمند نیست!

کم‌کاری ۵۱ دستگاه اجرایی، امکان استحقاق‌سنجی متقاضیان برای دهک‌بندی، با بهره‌برداری از شاخص‌های دقیق، هدفمند و اثربخش را سلب کرده است

اواخر دهه ۸۰ دولت وقت به این نتیجه رسید حال دخل‌وخرج کشور میزان نیست و بی‌عدالتی موج می‌زند، به‌طوری که برخی طبقات از امکانات رفاهی و منابع مالی بیشتر از دیگران استفاده می‌کنند و برخی طبقات مخصوصاً جامعه روستایی، عشایری و شهرهای کوچک و کمتربرخوردار، سهم زیادی از منابع عمومی ندارند. پیرو همین روال و برخی محاسبات دیگر که واکاوی درست یا غلط‌بودن آنها مجال دیگری می‌طلبد، جامعه به ۱۰دهک تقسیم و هر دهک به نسبت وضعیت اقتصادی مشخص شد و سپس در فهرست آنچه «یارانه نقدی» گفته می‌شود، قرار گرفتند. مبلغ ۴۵هزارو ۵۰۰ تومان در آن ایام می‌توانست باری از روی دوش طبقات کمتربرخوردار بردارد اما هرچه زمان گذشت و تورم فربه شد و قیمت‌ها سربه‌فلک کشید، خبری از ترمیم رقم یارانه‌ها نشد تا آن شد که نباید می‌شد و با گسترش برخی اعتراض‌ها، دولت سیزدهم اقدام به ترمیم برخی یارانه‌ها کرد، هر چند اماواگرهایی نیز در پی داشت اما رقم یارانه همچنان جوابگوی نیازها نیست. آنچه مردم را رنج می‌دهد، نبود برنامه مشخص درباره دهک‌بندی‌ها و متقاضیان جدید یارانه‌بگیر است. تازه‌ترین گزارش دیوان محاسبات به عنوان بازوی نظارتی مجلس نشان می‌دهد عدالت یارانه‌ای قربانی کم‌کاری دستگاه‌های اجرایی شده است؛ دستگاه‌های عریض‌وطویلی که برای خدمت به مردم ایجاد شده‌اند اما امروزه حکم وبال دارند!

تازه‌ترین گزارش دیوان محاسبات ثابت می‌کند عدم‌ارسال برخط اطلاعات از سوی ۵۱دستگاه و عدم‌ارسال هیچ‌گونه اطلاعات از سوی سه دستگاه و همچنین نقصان اطلاعات ارائه‌شده از سوی دستگاه‌های اجرایی، امکان استحقاق‌سنجی متقاضیان برای دهک‌بندی، با بهره‌برداری از شاخص‌های دقیق، هدفمند و اثربخش سلب شده و دولت نیز تاکنون اقدام درخوری برای رفع این مرض مدیریتی انجام نداده است.

بارها افراد مختلف از روشن نبودن مسیر پیگیری وضعیت دهک‌بندی‌ها و رقم تخصیص داده‌شده به عنوان یارانه انتقاد کرده و گیوه‌ها را ورکشیده و نهادهای مختلف اجرایی را درنوردیده‌اند اما دریغ از یک پاسخ صریح و شفاف.

جالب آنکه چند سالی مقوله مبهمی به عنوان «دولت الکترونیک» ورد زبان مسئولان ریزودرشت است و هر نوع انتقاد، شکایت، سؤال و پیگیری از نهادهای خدماتی و پاسخگویی را به سامانه‌های رنگارنگ و بی‌کفایت ارجاع می‌دهند و نهایتاً نیز مردم عطای پیگیری را به لقایش می‌بخشند و طبیعی است چنین رفتارهایی بستری برای نارضایتی تراشی است.

گزارش دیوان محاسبات همچنین نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۲، حدود ۸۱میلیون ایرانی یارانه دریافت کرده‌اند، البته این گزارش به صورت شفاف مشخص نکرده است که آیا همه این افراد مستحق دریافت یارانه بوده‌اند یا خیر.

همچنین گفته شده است ۱۶۰هزارو ۲۰ نفر از فهرست یارانه‌بگیران حذف شده‌اند. در این خصوص نیز مشخص نیست آیا همه حذف‌شدگان مستحق بوده‌اند؟

به باور خبرگان، شاخص‌ها و الگوهای استفاده‌شده برای حذف و اضافه یارانه‌بگیران مشخص نیست و با توجه به اینکه اذعان شده است اطلاعات دقیقی در دست نیست و دستگاه‌های اجرایی نیز در زیر سایه نهادهای نظارتی به مردم اجحاف کرده‌اند، روال حذف یارانه‌بگیران چگونه و با استناد به چه اطلاعاتی بوده است.

در بخش دیگری از گزارش دیوان محاسبات اذعان شده است ۲میلیون و ۲۲۸هزارو ۵۲۷ نفر از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان متقاضیان جدید، مشمول دریافت یارانه شده‌اند. در این خصوص نیز ابهامات زیادی وجود دارد.

بعضاً برخی افراد ماه‌ها دویده‌اند تا یارانه‌شان را که به زعم خودشان به ناحق حذف شده است، احیا کنند و به نتیجه‌ای نرسیده‌اند.

این نابسامانی‌ها در حالی است که سازمان «هدفمندسازی یارانه‌ها» پس از اجرای طرح یارانه‌ها شکل گرفت تا مشکلات متعددی را که بر سر راه این طرح قرار داشت و دارد، مدیریت کند اما در اقدامی تأمل‌برانگیز در ابتدای دولت سیزدهم به صورت زیرپوستی از فرایند مدیریت یارانه‌ها حذف شد.

طیبه حسینی، سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها به «جوان» می‌گوید: از سال ۱۴۰۱ وزارت «تعاون، کار و اجتماعی» متولی پایگاه رفاه خانوار شد و اطلاعاتی که دیوان محاسبات اعلام کرده است، باید به این پایگاه اعلام می‌شد نه سازمان هدفمندی یارانه‌ها. طبق تبصره ۸ قوانین بودجه سه سال گذشته، سازمان «هدفمندسازی یارانه‌ها» از فرایند دهک‌بندی‌ها کنار گذاشته شده است. سازمان «هدفمندسازی یارانه‌ها» در جریان شاخص‌هایی که برای حذف و اضافه یارانه‌بگیران استفاده شده، قرار نگرفته است و هنوز نمی‌دانیم از چه فرمول و شاخص‌هایی استفاده کرده‌اند.

وی می‌افزاید: وزارت «تعاون، کار و رفاه اجتماعی» اقدام به برگزاری آزمون وسع کرده و این آزمون نیز صرفاً مورد قبول خودشان بوده است و درباره سازوکار آن پاسخگو نیست تا بدانیم بر اساس چه شاخص‌هایی چنین آزمونی برگزار و یارانه‌بگیران حذف و اضافه می‌شود. در محل بحث بودن چنین آزمونی همین بس که در سال ۱۴۰۰ پس از حذف ۶میلیون یارانه‌بگیر که به اعتراض آنها منجر شد، یارانه ۴میلیون نفر برگردانده شد!

حسینی می‌گوید: قانون می‌گوید از محل «منابع حاصل از فروش داخلی فرآورده‌های نفتی»، «دریافتی حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی»، «دریافتی حاصل از خالص صادرات فرآورده‌های نفتی»، «دریافتی حاصل از منابع فرعی گاز مثل اتان، ال‌پی‌جی و گوگرد» و همچنین «منابع حاصل از مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی برای تأمین کالاهای اساسی» تأمین شود اما بخش قابل توجهی از این منابع محقق نشده و طی حدود شش ماه اول امسال فقط ۵۳درصد از منابع هدفمندی محقق و به حساب سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها واریز شده است.

وی تأکید می‌کند: حذف سازمان «هدفمندسازی یارانه‌ها» از فرایند دهک‌بندی اقدام ناصوابی بود که مشکلات زیادی ایجاد کرده است و ما هم نمی‌توانیم به مردم توضیح دهیم که علت حذف و اضافه یارانه‌بگیران چه بوده است، این در حالی است که دیوان محاسبات در بخشی از گزارش خود بر اجرای دقیق قانون و رسیدگی به تخلفات اصرار و تأکید می‌کند: دستگاه‌ها باید در جهت برقراری عدالت اجتماعی و شفافیت، اقدامات لازم را در جهت ارسال اطلاعات دقیق و کامل انجام بدهند. آنچه در گزارش بازوی نظارتی مجلس غایب است اینکه درباره حذف متولی اصلی یارانه‌ها از فرایند دهک‌بندی سکوت کرده است و مشخص نیست چرا سازمانی که متولی موضوع مهمی مثل یارانه‌هاست، حذف شده است؟

حال باید منتظر ماند و دید که آیا دولت چهاردهم اراده‌ای برای هدفمندکردن یارانه‌ها خواهد داشت یا در بر همان پاشنه خواهد چرخید.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با «جوان» مطرح شد

مسیر راهبردی برنامه هفتم در تبدیل‌شدن ایران به مقصد اول سوآپ و ترانزیت گاز منطقه

یک کارشناس انرژی معتقد است: قراردادهای مربوط به واردات و سوآپ گاز از کشورهای شمالی قراردادهای بسیار راهبردی بوده است که با توجه به تمرکز ویژه دولت چهاردهم در توسعه روابط گازی و اجرای برنامه هفتم توسعه، نقشه راه ایران در توسعه صنعت انرژی کشور نیز مبتنی بر بازطراحی تجارت انرژی ایران بنا بر تبدیل‌شدن به هاب ترانزیت و تولید برق و گاز کشورهای منطقه است.

فرشاد جامع، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با مسئله محوری تحقق بازطراحی تجارت گاز ایران در قانون برنامه پنج ساله هفتم توسعه کشور گفت: یکی از راهبردی‌ترین راهکارها در زمینه بازطراحی تجارت انرژی ایران در طول قانون برنامه پنج ساله هفتم توسعه ایران مسئله توسعه تجارت گاز ایران مبتنی بر توسعه همکاری با کشورهای همسایه است. در این پازل راهبردی در زمینه بازطراحی تجارت انرژی ایران با رویکرد خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌ها، انرژی به خصوص گاز و برق به عنوان محوری‌ترین نیاز مردم و صنایع کشورهای همسایه ایران هدف قرار گرفته است.

وی در ادامه با اشاره به زیرساخت‌های تجهیزاتی و تکنولوژیک ایران در کنار پایه قوی فنی و مهندسی ایران در حوزه تولید برق گفت: ایران به پشتوانه منابع گازی خود و پایه دانش بالای فنی و مهندسی در نیروگاه‌سازی می‌تواند به هاب تولید و توزیع گاز و برق منطقه تبدیل شود. دانش فنی و مهندسی راهبردی ایران در زمینه ساخت توربین و نیروگاه‌های خوراک گاز و زغال‌سنگ در منطقه مکران ایران در کنار زیرساخت خط لوله ۴هزار کیلومتری کشور، محوری‌ترین راهبرد ایران در زمینه بازطراحی تجارت منطقه‌ای انرژی ایران است.

این کارشناس انرژی با اشاره به محوریت ایران در تبدیل‌شدن به مقصد اول سوآپ و ترانزیت گاز منطقه گفت: در این مسیر با توجه به نقش ویژه گاز در تولید برق نیروگاهی و وجود ناترازی گازی در کشور در فصول سرد سال، مسئله خرید و واردات گاز در وهله اول برای ایران مطرح می‌شود که در این زمینه قراردادهای جدیدی به امضا رسیده است که ایران می‌تواند سالانه بسته به نیاز خود از روسیه و ترکمنستان گاز وارد کند. همچنین مسیر راهبردی ایران در توزیع گاز با توجه به منابع گازی سرشار خود و همچنین نقاط ارتباطی وسیع با خطوط لوله گاز کشورهای همسایه و بیش از ۴هزار کیلومتر خط لوله در اقصی‌نقاط ایران سبب شده است کشور ما مقصد اول سوآپ و ترانزیت گاز منطقه باشد که راهبردی‌ترین نقشه راه ایران در زمینه توسعه صنعت آتی انرژی کشور است.

جامع در پایان گفت: قراردادهای مربوط به واردات و سوآپ گاز از کشورهای شمالی قراردادهای بسیار راهبردی بوده است که با توجه به تمرکز ویژه دولت چهاردهم در توسعه روابط گازی و اجرای برنامه هفتم توسعه، نقشه راه ایران در توسعه صنعت انرژی کشور نیز مبتنی بر بازطراحی تجارت انرژی ایران بنا بر تبدیل‌شدن به هاب ترانزیت و تولید برق و گاز کشورهای منطقه است.

مجلس

گره وام ازدواج باز می‌شود؟

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه مشکل فعلی در حوزه وام ازدواج در درون بانک‌هاست، گفت: دوشنبه هفته جاری رئیس کل بانک مرکزی به منظور بررسی مشکلات در تسهیلات خرد و کلان و وام ازدواج به مجلس می‌آید.

به گزارش «جوان» به نقل از تسنیم، نصرالله پژمانفر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی درباره اظهارات اخیر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی مبنی بر ارسال نامه به وی درباره مشکلات تأمین اعتبار وام ازدواج گفت: به‌دلیل اینکه تهران نیستم، اطلاع ندارم این نامه به دفتر رسیده است یا خیر.

او به حضور فرزین در جلسه دوشنبه کمیسیون اصل ۹۰ اشاره و تصریح کرد: دوشنبه این هفته رئیس کل بانک مرکزی به‌منظور پاسخگویی درباره وضعیت تسهیلات خرد و کلان و سایر پرونده‌های در دست بررسی این کمیسیون به مجلس می‌آید، آنچه مورد تأکید ماست، پرداخت بموقع تسهیلات تکلیفی در چارچوب قانون و با حفظ «کرامت» به مردم است.

پژمانفر در پاسخ به این سؤال که آیا مشکل فعلی وام ازدواج به‌دلیل عدم‌منابع و اعتبار کافی است یا کوتاهی بانک‌ها؟ گفت: مشکل در بانک‌هاست و باید حسابرسی دقیق در این حوزه انجام شود.

به گزارش تسنیم، فرزین البته اخیراً گفته است برای برچیده شدن صف وام ازدواج و فرزند به بودجه ۸۰۰همتی نیاز است درحالی که مجموع بودجه وام ازدواج و فرزند برای سال جاری ۲۰۰ همت است. او از نامه‌نگاری با رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس برای تأمین اعتبار تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج خبر داده و گفته است: انتظارات از نظام بانکی در این بخش فراتر از منابع موجود در شبکه بانکی است و ممکن است دستیابی به اهداف پیش‌بینی‌شده در مورد نقدینگی و تورم را دچار مشکل کند.

به گفته محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی در سال جاری ۱۴۴ همت برای تسهیلات ازدواج پیش‌بینی شده است که با تسهیلات فرزندآوری در مجموع به ۲۰۰ همت می‌رسد که تا امروز ۷۵/۶همت تسهیلات ازدواج یعنی ۵۳درصد از کل تسهیلات تکلیفی برای ۲۲۷هزار نفر از متقاضیان محقق شده است، با این حال ۳۵۵هزار نفر در صف انتظار هستند که منابع ۸۰۰همتی را می‌طلبد. با این حساب برای پرداخت وام ازدواج به ۳۵۵هزار نفری که در صف هستند و افرادی که تا پایان سال به این فهرست اضافه خواهند شد، ۸۰۰ همت منابع نیاز است، اما بانک مرکزی می‌گوید: دست بانک‌ها خالی است و منابع کافی برای پرداخت این تسهیلات وجود ندارد. مبلغ وام ازدواج ۱۴۰۳ با توجه به سن متقاضیان بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیون تومان است و به زوجین کمک می‌کند بتوانند برخی از هزینه‌های ابتدایی برای تشکیل زندگی مشترک خود را تأمین کنند.

طی روزهای اخیر و همزمان با حواشی وام ۹۱/۵همتی بانک‌ها به کارمندان خود و در عین حال افشای پاداش‌های کلان و حق‌الجلسه‌های چندمیلیونی مدیران و اعضای هیئت مدیره بانک‌ها، انتقادات به نظام بانکی مخصوصاً در حوزه پرداخت تسهیلات به مردم و جوانان بیشتر از قبل شده است.

گلایه بحق مردم و جوانان این است که چرا بانک‌ها بدون وثایق رایج و سختگیری‌های مرسوم به خودشان وام‌های کلان و میلیاردی می‌دهند ولی موقع پرداخت وام ۳۰۰میلیونی ازدواج سخت‌ترین وثایق را می‌خواهند! متقاضیان وام ازدواج و فرزند باید چند ماه در صف منتظر بمانند تا نهایتاً به شعب معرفی شوند و چند ماه هم بعد از معرفی به شعبه باید در گیرودار تکمیل پرونده و معرفی ضامن و وثایق باشند.

بانک

سرنوشت چک‌های رمزدار موجود در بازار پس از ممنوعیت صدور

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی گفت که مهلت زمانی برای نقدشدن چک‌های موجود در بازار با اعلام ممنوعیت صدور این چک‌ها در نظر گرفته می‌شود.

به گزارش «جوان» به نقل از فارس، مهران محرمیان، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی با بیان اینکه چک رمزدار قدمت چندده‌ساله دارد، بیان کرد: این نوع چک زمانی ایجاد شد که هنوز حواله ساتنا و پایا وجود نداشت.

وی افزود: با توافقاتی که صورت گرفت برای تسهیل در پرداخت‌های غیربانکی در محل‌هایی مثل دفترخانه‌ها و مکان‌های مشابه که مردم معاملات خود را انجام می‌دهند برای ارتباطات بین‌بانکی چک رمزدار ایجاد شد.

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی توضیح داد: چک رمزدار مشکلاتی هم در حوزه تسویه و هم برای مردم داشت، از جمله اینکه چک رمزدار را تا زمانی که به شعبه نبرند و برای وصول آن اقدام نکنند، امکان استعلام آن وجود ندارد. مشکلات اینچنینی ما را به این نتیجه رساند که از ابزارهای جایگزین برای این کار استفاده کنیم.

محرمیان با بیان اینکه مردم در حال حاضر می‌توانند از حواله‌های خرد مثل پایا و حواله‌های کلان مثل ساتنا استفاده کنند، گفت: برای استفاده در جاهایی مثل دفاتر اسناد رسمی و برای معاملاتی که در همان لحظه امضای سند نیاز به اطمینان از جابه‌جایی پول است، از شبکه بانکی درخواست کردیم ابزار چک تضمین‌شده را جایگزین چک رمزدار کنند.

وی افزود: در نهایت چک رمزدار با زمانبندی‌ای که اعلام خواهد شد به تدریج حذف می‌شود اما در حال حاضر همچنان چک رمزدار در شبکه بانکی صادر می‌شود.

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی در خصوص نحوه استعلام اصالت این چک‌ها اظهار داشت: وقتی چک تضمین‌شده از شبکه بانکی دریافت می‌شود، گیرنده چک می‌تواند از طریق ابزارهایی که اطلاعات چک‌ها را بررسی می‌کنند، همچون برنامه‌های موبایلی، خودپردازها، اینترنت بانک، موبایل بانک و شعبه برای استعلام چک‌های تضمینی استفاده کنند.

محرمیان ادامه داد: موضوع دیگر این است که از لحظه‌ای که ممنوعیت صدور چک رمزدار را در شبکه بانکی اعلام کنیم تا زمانی که چک‌هایی که از قبل صادر شده است نقد شوند، یک مهلت زمانی در نظر خواهیم گرفت، برای اینکه این عملیات نقدشدن انجام شود و مردم نگرانی نداشته باشند.